

Släktforskning

Agenda

- *Hur börjar jag?*
- *Folkbokföringen*
- *Församlingar*
- *Kyrkböckerna*
- *Goda råd*
- *Antavla/Stamtavla*
- *Datorprogram*
- *Namnformer*
- *Handstilar*
- *Släktforska på biblioteket*
 - *Abonnemang*
- *Litteratur*
- *Slutord*

HUR BÖRJAR JAG SLÄKTFORSKA?

Det är naturligtvis inte bara att dyka rakt ner i kyrkböckerna och börja med sin släktforskning.

1. Börja med att fråga dina anhöriga om de har något att berätta från förr.
 - A. Det som de vet kommer annars att försvinna när berörda personer avlider.
 - B. Det kan gälla namn på människor som finns på bild i det gamla familjealbumet, eller att det finns ett gammalt brev eller vykort som t.ex. någon släkting i Amerika sänt hem för kanske hundra år sedan.
 - A. Dessutom får du i regel små berättelser och historier, som man annars bara kan gissa sig till mellan raderna i kyrkböckerna.

2. Sök efter tidningsurklipp, foton, dagböcker och almanackor.
3. Hembygdsföreningar

Folkbokföringens historia

Den svenska folkbokföringen har gamla anor. Under lång tid var det kyrkan som skötte folkbokföringen. Då fanns registren i kyrkoböcker. Första gången man nämner förandet av kyrkoböcker är 1571. Våra äldsta bevarade kyrkoböcker är från början av 1600-talet.

Från och med den 1 juli 1991 ansvarar Skatteverket för folkbokföringen. Skatteverket registrerar folkbokföringsuppgifterna i ett folkbokföringsregister.

Bestämmelse om kyrkobokföring

Den första riksomfattande bestämmelsen om kyrkobokföring kom 1686. Prästerna fick då skyldighet att föra husförhörlängder över hela befolkningen.

Genom 1946 års folkbokföringsreform klarades att folkbokföringens huvudsakliga syfte var att för samhällets behov hålla register över medborgarna. Folkbokföringen blev därmed ett instrument för att effektivisera skatteindrivning, deklarationskontroll, föra socialstatistik och reglera arbetsmarknaden.

Under 1960-talet infördes ADB i folkbokföringen och vi fick våra nuvarande personnummer.

Den 1 juli 1991 fördes folkbokföringen över från Svenska kyrkans pastorsexpeditioner till skatteförvaltningen.

Numera sker registrering av folkbokföringsuppgifter i lokala folkbokföringsregister vid skattekontoren inom Skatteverket.

Kyrkoböcker förs över till arkiv

De kyrkoböcker som tidigare fördes hos pastorsämbetena har i stor utsträckning överförts till landsarkiven eller motsvarande arkiv. Arbetet med att föra över kyrkoböckerna är dock ännu inte avslutat. Kyrkoböcker kan därför fortfarande finnas kvar i vissa församlingar. Landsarkiven kan lämna information om detta och om dina möjligheter att få information ur kyrkoböckerna. Du hittar information om landsarkiven och deras adresser hos Riksarkivet.

Information om församlingar

Några bra källor på nätet för att se var Sveriges församlingar finns och hur de är grupperade är:

- Wikipedia: sv.wikipedia.org/wiki/Lista_över_Sveriges_församlingar
- Skatteverkets hemsida:
<http://www.skatteverket.se/privat/folkbokforing/attvarafolkbokford/folkbokforingenshistoria/sverigesforsamlingargenomtiderna/forsamlingar.4.18e1b10334ebe8bc80002416.html>

Om man använder Arkiv Digital kan man också direkt i sökverktyget få lite information om den församling man söker på, om den har delats, slagits ihop med någon annan, om det är en annexförsamling etc.

Fr.o.m. 1 januari 2016 är Sverige indelat i s.k. Distrikt.

Lidingö

Volym 123 st

Arkivinfo

Län

Stockholms län

NAD

SE/SSA/1529

Indelning:

Församlingen bildades 1653-09-16 genom utbrytning ur Danderyd (och Solna).

Län:

1634-1639 Uppsala

1640-1647 Stockholm

1648-1651 Uppsala

1652-1653 Stockholm

1654-1714 Uppsala

1715- Stockholm

Pastorat:

1653-09-16--1907-04-30 Annexförsamling i pastoratet Danderyd och Lidingö

1907-05-01- Eget pastorat

Stift:

-1942 Uppsala ärkestift

1942- Stockholm

Härad:

Danderyds skeppslag

FinnGraven - Gravsatta i Lidingös kyrkogård

Pastorat

Inom [Svenska kyrkan](#) kan två eller flera [församlingar](#) samverka inom ett pastorat. Församlingarna har då gemensam [församlingsinstruktion](#), [kyrkoherde](#), [kyrkofullmäktige](#) (som utses i direkta val) och [kyrkoråd](#). Varje församling som ingår i ett pastorat har dessutom ett [församlingsråd](#) (valt av kyrkofullmäktige) som styrelse.

Moderförsamling

Är inom [Svenska kyrkan](#) den [församling](#), som anses som **huvudförsamling** i ett [pastorat](#) med flera församlingar och där pastoratets [kyrkoherde](#) hör hemma och där [prästgården](#) liksom [pastorsexpeditionen](#) vanligen ligger. Övriga församlingar kallas sedan 1659 traditionellt för [annexförsamlingar](#) eller bara "[annex](#) till" och om präst finns där är de [komministrar](#) eller [pastorsadjunkter](#).

426 N:o 5 Utlage (Sapfide lagn)

	Personernas Namn, stånd, embete, yrke och näringsfång (härskarna-, inhyses- och fattighjken), rationalitet (om främsande), lyten (svag- sinta, blinda, dövstumma).	Födelse-			Äktenskap		Köper.	Flyttat		Inflyttat ut- om in- flyttat.	Död.
		År.	Mån- och dag.	Ort, (Söcken i Län, Stad).	Gift.	Enk- ling eller Enka.		från (Söcken i Län, Stad eller pag- i Husförhörs- Boken).	År, månad och dag.		
1	Bergelina, Thine, Auditor	1801	8/4	Tornby			v				
2	Fincus, Helena Sophia, Hustru	1807	2/3	Starby			v				
3	Helena Sophia, Dotter	1836	5/2	Fellberg			v				
4	Victoria Maria, "	1869	6/3	Jm. Hult			v				

Med **kyrkobokföringslagen år 1686** inleddes en tid med bokföring av alla födda, vigda och döda i landet. Samtidigt skrevs alla invånare ner i husförhörslängderna.

En del församlingar och socknar hade redan gjort detta sedan lång tid tillbaka, medan andra strävade emot under lång tid innan de tvingades nedteckna alla händelser av detta slag.

KYRKBÖCKERNA

Det som du sedan först kommer i kontakt med är kyrkböckerna.

Dessa är en guldgruva, för prästen skulle notera alla viktiga händelser i en persons liv som födelse-, vigsel- och dödsuppgifter, samt yrke och om de flyttat ut eller in i en församling.

Har man tur kunde prästen ofta även skriva in andra kommentarer i sina böcker. Numera finns alla äldre bevarade kyrkböcker att tillgå digitalt.

HUR GÖR JAG?

När man börjar sin släktforskning i kyrkböckerna bör man veta födelseår och helst datum på den person man skall börja med, samt i vilken församling personen är född.

Eftersom det är sekretess på allt material som är yngre än 70 år och **PUL (PersonUppgiftsLagen)** bör man starta med en person som är född tidigare.

Dessa kyrkböcker ska vi kika lite närmare på:

- **FÖDELSE- OCH DOPBÖCKER (C)**
- **HUSFÖRHÖRSLÄNGDERNA (A)**
- **IN- OCH UTFLYTTNINGSLÄNGDER (B)**
- **LYSNINGS- OCH VIGSELBÖCKER (E)**
- **DÖD- OCH BEGRAVNINGSBÖCKER (F)**

Det finns många fler kyrkböcker, t.ex.

- Bouppteckningar
- Domböcker
- Mantalslängder
- * Obefintlighetsbok
- Konfirmationsbok
- Sockenstämmans protokoll
- Generalmönsterrullar
- etc.

* När man flyttade förr i tiden var man tvungen att gå till prästen och få ett flyttbetyg. På detta skrev man vem man var, vilken kristendomskunskap man hade, när man begått nattvarden och annat som han ville skicka vidare till nästa präst.

Om man inte gjorde detta och ändå flyttade, kunde man hamna i Obefintlighetsboken.

FÖDELSE- OCH DOPBÖCKER (C)

I dessa förde prästen in de barn som föddes och döptes under året. Där anges föräldrarnas namn och vilken plats i församlingen de bor på när barnet föds. Dessutom anges namn på faddrar eller dopvittnen. Detta är ofta den första längd man använder i sin släktforskning för att sedan gå vidare in i husförhörboken. Har man tur kan prästen ha noterat på vilken sida i husförhörslängden man återfinner familjen.

Ger uppgift om:

- Den föddes namn, föräldrar och deras titlar
- boendeort
- födelsedag
- dopdag
- faddrar
- övrigt (uppgift om snar död, doppräst)

1860 års Födelse- och Dop-Bok

Födelse- år, månad, dag	Döpsel- år, månad, dag	Kön.	Dopnamn.	Föräldrarnas		Titlar, Adol.
				Namn, stånd, embete, yrke, nationalitet och trosbekännelse (om främmande) samt stället för nedkomsten (om ej i hemorten).	Hemvist, hustru, fader, moder.	
15. April. 25. April. 29.			Matina Christina	Tage Magnus & Andersson.	Rebecka	
16. April. 25. April. 29.	1.		Carl Magnus	H. Petrus & Johanna	Rebecka	
17. Maj. 4. Maj. 6.	1.		Anna Sofia	H. Petrus & Johanna	Rebecka	
18. Maj. 7. Maj. 10.	1.		Anna Catharina	H. Petrus & Johanna	Rebecka	

För Nalpvik Meder Församling.

Födelse- år, månad, dag	Döpsel- år, månad, dag	Kön.	Dopnamn.	Föräldrarnas	Titlar, Adol.	Serskilda anteckningar.
20.			Josef Magnus & Johanna	Rebecka		
21.			Josef Magnus & Johanna	Rebecka		
22.			Josef Magnus & Johanna	Rebecka		
23.			Josef Magnus & Johanna	Rebecka		
24.			Josef Magnus & Johanna	Rebecka		

HUSFÖRHÖRSLÄNGDERNA (A)

Är den bok där hela familjer står samlade på en sida, fastighet för fastighet, byvis. Dessa längder använde prästen när han skulle ut på husförhör och det är här man kan finna dom riktiga "pärlorna".

Husförhörslängderna gäller ett visst antal år t. ex. 1810-20,

och för att följa en familj framåt eller bakåt i tiden måste man ta nästa längd o.s.v.

Ofta finns ett register över gårdnamnen i början eller i slutet av boken.

Ger uppgift om:

- De förhördaas namn och familjeförhållanden samt barn, med titel
- boendeort
- födelsedatum
- vigseldatum
- datum vid bortgång
- flyttning till / från med datum
- bibliska kunskaper

[illegible]

Bensträckare

Åter på plats om 15 minuter

IN- OCH UTFLYTTNINGSLÄNGDER (B)

I dessa noterade prästen de personer som flyttade in i eller ut ur församlingen år för år.

I inflyttningslängden står angivet i vilken by i församlingen och ofta på vilken sida i husförhörlängden de återfinns. Motsatt förhållande gäller utflyttningslängden.

Inflyttnings - Längd									
Anmärken.	husförhörlängd	Följe af Husförhörlängden	De inflyttades namn, stånd, embete, yrke.	Ort, hvarestän inflyttad. (Socken i Län, Stad.)	Ställe, hvarestän inflyttad.	Medlem	Örtid		
1. 17/12	12		Peter Daniel och Abrahamson med hustru och 2 barn	Närsholm	Närsholm	1	2		
2. 17/12	12		Dr. Anders Gustafsson	Närsholm	Närsholm	1	2		
3. 23/6	120		Högsta Reger. Martin Edström Johansson	Närsholm	Närsholm	1	2		
4. 17/12	17		Carl Carlsson med hustru och 1 son.	Närsholm	Närsholm	1	2		
5. 17/12	17		Dr. Carlsson	Närsholm	Närsholm	1	2		

Utflyttnings - Längd									
Anmärken.	husförhörlängd	Följe af Husförhörlängden	De utflyttades namn, stånd, embete, yrke.	Ställe, hvarestän utflyttad. (Socken i Län, Stad.)	Ort, hvarestän utflyttad. (Socken i Län, Stad.)	Medlem	Örtid		
1. 17/12	12		Högsta Reger. Martin Edström Johansson	Närsholm	Närsholm	1	2		
2. 23/6	120		Högsta Reger. Martin Edström Johansson	Närsholm	Närsholm	1	2		
3. 23/6	120		Högsta Reger. Martin Edström Johansson	Närsholm	Närsholm	1	2		
4. 17/12	17		Carl Carlsson med hustru och 1 son.	Närsholm	Närsholm	1	2		
5. 23/6	120		Högsta Reger. Martin Edström Johansson	Närsholm	Närsholm	1	2		

LYSNINGS- OCH VIGSELBÖCKER (E)

Dessa fördes löpande under året på samma sätt som födelseböckerna och där kan man få bekräftelse om lysnings- och vigseldatum, samt var de båda kontrahenterna bodde innan vigseln.

Ger uppgift om:

- De vigdas namn och titel
- datum för lysning
- datum för vigsel
- boendeort före vigseln
- födelseort
- ålder
- föräldrars namn
- morgongåvans storlek
- övrigt (vigselpräst, tidigare barn)

1861 års Lysnings- och Vigel-Bok

Lysnings- nummer	Lysnings-		Fästehjonens namn, stånd, embete, yrke, hemvist, nationalitet och trosbekännelse, (om främmande).	Födelse- år.	Höfvet gifte- år.	Tidigare gift- år.	Föräld- rarnas namn	Födelse- år.	Övrigt
	Månad.	dag.							
1.	Januar.	17	Urmästaren Johan M. Nilsson, Malmby, f. Jönköping	1837	1	17			
			Honorsnämnden Johan, f. Jönköping, f. Jönköping	1837	1	17			
2.	Januar.	18	Urmästaren Johan M. Nilsson, Malmby, f. Jönköping	1837	1	17			
			Honorsnämnden Johan, f. Jönköping, f. Jönköping	1837	1	17			

för Rågsby församling. Församling.

Hinderslöshet, afvittring, giftomanna-samtycke, m. m.	Vigseln			Serskilda anteckningar.
	År.	Månad.	dag.	
1861. Urmästaren Johan M. Nilsson, Malmby, f. Jönköping	1861	3.	1.	Vigsel af Rågsby församling.
Honorsnämnden Johan, f. Jönköping, f. Jönköping	1861	3.	1.	Vigsel af Rågsby församling.

DÖD- OCH BEGRAVNINGSBÖCKER (F)

När man har funnit en person noterad som död i husförhörsboken skall man titta i dessa längder för att bekräfta döds- och begravningsdatum samt få fram dödsorsak.

Ger uppgift om:

- Den bortgångnes namn och titel
- boendeort
- ålder
- datum för bortgång
- datum för begravning
- orsak till dödsfallet
- levnadshistoria
- övrigt (tjänstgörande präst)

1867 års Död. och Begravnings-Bok											för Församling.										
Husförhör- nummer.	Döds-		Begravnings-		Kön.	De aflidnes namn, stånd, yrke, hemvist, nationalitet och trosbekännelse (om främmande), samt för minder- åriga, föräldrars namn, yrke och hemvist.				Ålder vid dödsfallet.			Ogift, gift, enkling, evka	Dödsorsak.	Enligt be- rätt. N: 8.		Döde i välgörenhets-, sjukvårds-, straff- anstalt, anstaltslides (allt utom församlingen), utomlands.	Följande af Hu- sförhören.	Serskilda Anteckningar.		
	Månad.	dag.	Månad.	dag.		M.	Q.	År.	Månad.	dag.	Läkare.	af Huf- verks- närka.									
1.	Febr.	3.	Febr.	12.	1.	Se de gifta Bröderna Johan Pettersson fr. Sundet.				55.	8.	16.	Gift	Bröstspett			Dag i Hufverks- N: 8. 3. Febr. 1867 Dödsorsak: Hufverks- N: 8. 3. Febr. 1867 Dödsorsak: Hufverks- N: 8. 3. Febr. 1867	Regrat i Hufverks- N: 8. 3. Febr. 1867			
2.	Febr.	26.	Mars.	4.	1.	Undantagsbarn, Engeström, Måns fr. Hagstrik, Rindarby.				81.	5.	26.	Enka	Alldöden				Regrat i Hufverks- N: 8. 3. Febr. 1867			

GODA RÅD

När ni skall börja med er forskning i kyrkböckerna är det bra att vara noggrann, och föra ordentliga noteringar.

Anteckna allt och glöm ej att ange ur vilken källa ni hämtat uppgiften. Genom att göra detta är det lätt att gå tillbaka och kontrollera uppgiften.

Förenkla din forskning genom att följa **en** linje i taget. Det finns olika datorprogram samt framtagna formulär som är bra att ha tillhands när man forskar, och det är framför allt två som vi vill rekommendera, nämligen:

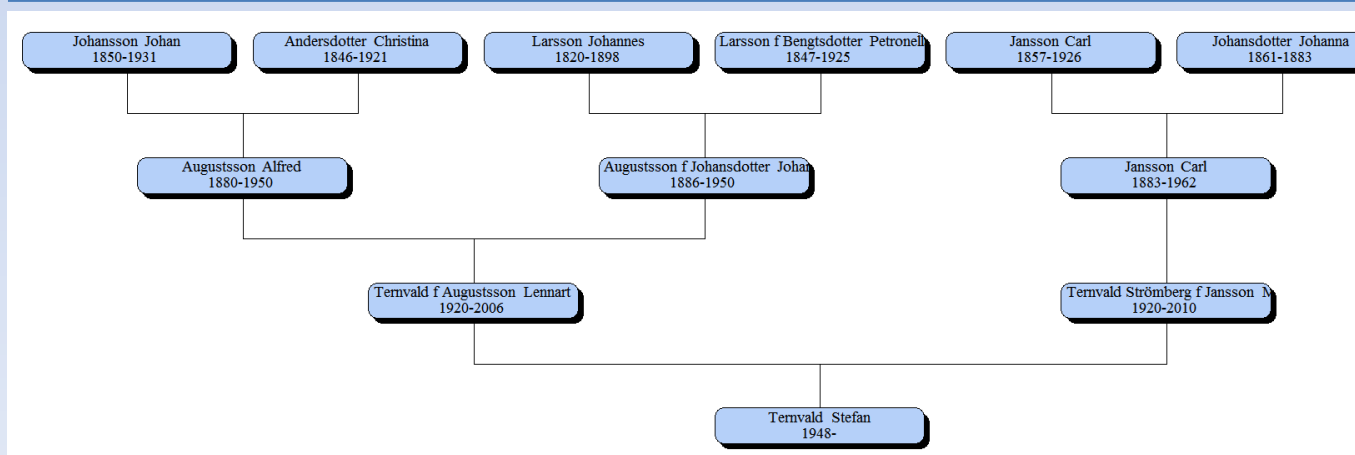
- **Antavla** (Släktträd), där förfäderna åskådliggörs.
- **Stamtavla**, där ättlingarna åskådliggörs.

Datorprogram där du registrerar alla uppgifter du hittar:

Holger 675kr. <http://5493.shop.textalk.se/holgerbutik/holger8-nedladdningsbar>
Min Släkt 450kr. <http://www.dannbergdata.se/license.html>
DisGen 750kr för medlem i DIS. <https://www.dis.se/licenshantering>. Medlemskap 150kr/år.

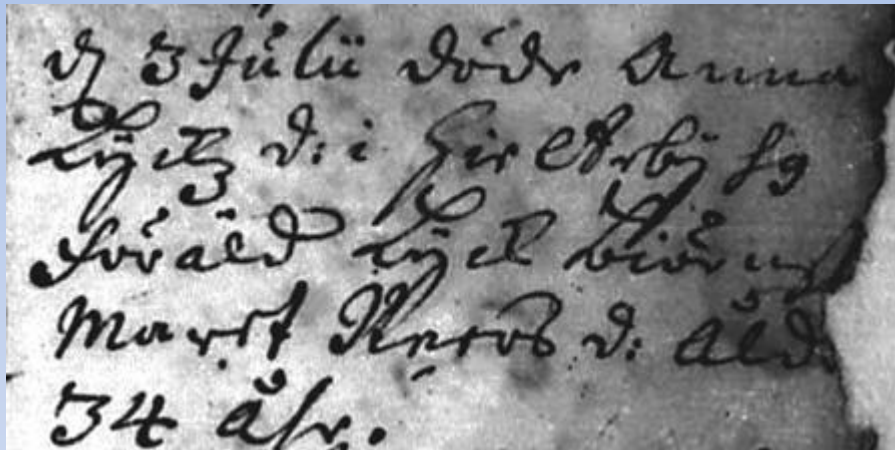
Abonnemang på Internet med tillgång till kyrkböcker:

Arkiv Digital Online 1395-1795 kr/år <http://www.arkivdigital.se/online/abonnemang> (finns olika prisnivåer)
Riksarkivet (SVAR) 1095 kr/år <http://webbutik.riksarkivet.se/se/produkter/abonnemang/>

NAMNFORMER OCH HANDSTILAR

Som ni säkert kommer att se är det inte alltid lätt att se och förstå vad prästerna har skrivit, samt hur namn ändras från en generation till nästa.

HANDSTILAR

Handstilar och stavning har ändrats en hel del genom den tid man fört kyrkböcker. Man får också komma ihåg att prästerna var skilda individer med olika personliga handstilar. Då som nu skrev en del mycket väl, medan andra skrev sämre.

NAMNFORMER

Idag följer ofta samma efternamn från generation till generation, men detta är en 1900-talsföreteelse. Det vanliga var att faderns förnamn bildade barnens efternamn t.ex. om fadern hette Anders i förnamn fick sönerna heta Andersson och döttrarna Andersdotter. Kvinnorna bar även detta efternamn sedan de blivit gifta. Detta kallas **patronymikon**.

Inom vissa grupper och samhällsklasser började man tidigare med släktnamn än t.ex. i bondeklassen. Dit räknas i första hand adeln och prästerskapet, men även hantverkarna och smederna tog sig släktnamn. I början kunde man ha både ett son och ett släktnamn t.ex. Anders Persson Sundberg, vilket underlättar när man söker efter föräldrarna i kyrkböckerna.

Släktnamn kunde ofta vara en omvandling av namnet på den by eller socken man levde i, t.ex. namnet Molund efter byn Mo. Ibland tog man namnet efter någon naturföreteelse, t.ex. om man bodde vid en sjö kunde namnet bli Sjölund.

Soldatnamn

Det fanns flera typer av soldatnamn. Det kunde vara adjektiv som uttryckte en egenskap som ansågs fördelaktig för en soldat såsom (Rask, Villig, Frisk) eller substantiv med militäranknytning såsom (Dolk, Lantz, Sköld) eller naturanknytning såsom (Björk, Ask, Berg, Grahn).

EXEMPEL PÅ NAMNFORMER

Förnamnen varierar också. Många namn som den oinvigde tycker verkar vara skilda namn, kan i själva verket vara samma.

Om en person döptes till Johannes, kan han gifta sig som Jan och avlida som Johan eftersom det är olika former av samma namn.

Förnamn och alternativ

Anna Annica, Annika

Appolonia Abluna

Brita Britta

Carl Karl

Carolina Karolina

Catarina Cajsa, Carin, Catharina, Catrina, Kajsa, Karin, Katarina, Katrina

Charlotta Lotta, Lotten

Christian Kristian

Christina Cherstin, Kerstin, Kristin, Kristina, Stina

Christoffer Christopher, Kristofer

Elisabet Lisa, Lisbeth, Lisbeth, Ella

Jonas Jon

Jöns Jens (Jöns=sidoform av Johannes)

Kajsa (se Catarina)

Karna Karin (se Catarina)

Kerstin (se Christina)

Magdalena Lena, Maglena

Magnus Måns

Margareta Greta, Mareta, Margit, Margta, Marta, Mereta, Märeta, Märta

Maria Maja

Martin Mårten

Mattias Mathias, Mats, Matts

Mikael Michael, Michel, Mikel

Per Peder, Pehr, Petrus, Peter, Petter, Pär

Pernilla Nilla

Pål Paul, Paulus

Sigrid Segri, Segrin

Sigvard Seger

Stina (se Christina)

Lidingö Stadsbibliotek - Släktforskning

Upptäck ditt arv!

Släktforskning eller genealogi har blivit en folkrörelse och resurserna för släktforskare är omfattande. På biblioteket har du stora möjligheter att forska i ditt arv.

Boka släktforskardatorn

I vår släktforskningshörna finns en bokningsbar dator med tillgång till följande databaser:

- Ancestry
- Arkiv Digital
- Handskrifter 1339-1926
- Riksarkivet (SVAR)
- Sveriges befolkning 1880
- Sveriges befolkning 1890
- Sveriges befolkning 1900
- Sveriges befolkning 1970
- Sveriges befolkning 1980
- Sveriges befolkning 1990
- Sveriges dödbok 1901-2013

Släktforskardatorn bokar du hos personalen i biblioteket eller på telefon 08-731 37 70.

Övrigt släktforskningsmaterial

I släktforskningshörnan finns även litteratur om genealogi, beställningsblanketter och annat användbart material för dig som släktforskar.

Släktforskningsprogram för hemlån

På biblioteket kan du även låna hem följande cd-rom med program, intressanta för släktforskare:

- Emigranten
- Gamla stan under 750 år
- Paleografi 200, studier i handskriftsläsning
- Söder, människor och miljöer 1870-1930

LITTERATUR

Här följer tips på litteratur att ta del av om man tänker syssla med släktforskning. Detta är bara ett litet urval, men på de flesta bibliotek brukar det finnas en hel del litteratur utöver vad som räknas upp här nedan. Kontakta gärna hembygds- och släktföreningar för att se efter om de har gett ut publikationer om socknar och släkter. Glöm inte vanliga uppslagsverk och kartböcker.

- Andersson/Clemensson **Börja släktforska**. Natur & Kultur 2009.
En utförlig handbok i hur man släktforskar.
- Anderö, Henrik **Ordbok för släktforskare**. Falköping 1984.
Bra att ha tillhands när man stöter på gamla ord och namn i arkiven.
Har reviderats flertalet gånger.
- Rosenberg C.M. **Geografiskt - statistiskt lexicon öfver Sverige**. 1883.
Faksimilutgåvan av 1993 av Landsarkivet i Göteborg och Sveriges släktforskarförbund. 4 band. Är utgången men
Rosenberg är numera sökbar på SVARs hemsida. Ett måste för släktforskare. Här finns i stort sett alla svenska byar, samt
alla socknar, pastorat och hänader upptagna i bokstavsordning.

Slutord

Att registrera födelse, vigsel, flyttar och död är ett grundläggande arbete som behövs t.ex. för att kunna skapa släktträd etc.

Men det är inte detta registrerande som är det intressanta med släktforskning, utan att få en inblick i hur man levde förr.

- Hur levde man på landsbygd och i stad?
- Vad åt man för mat?
- Vad hade man i lön?
- Vilka yrken hade man?
- Vilka sjukdomar hade de?
- Vilka i familjen emigrerade?
- Vart tog min halvbror vägen?

Tack för att ni
lyssnade!

THE END